

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьть:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Пощиною число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — з Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Руска гімназія в Станіславові

в шкільній комісії.

(+) На першій зараз засіданню сойму дня 21. червня мотивував п. Барвіньський внесенє предложенє ще на грудневій сесії 1901. р., а при тім покликав ся на справозданє кр. виділу о ухвалі ради повітової станиславівської. На основі сеї ухвали кр. виділ також від себе представив соймові внесенє на заснованє рускої гімназії в Станіславові. Внесенє п. Барвіньського відіслав сойм до шкільної комісії, а предсідатель єї кн. Чарторийський поставив сеї предмет зараз на першій засіданню дня 24. червня. Як вже відомо нашим читателям, комісія ухвалила відročити розправу над сим предметом, поки не буде розданє агада не висше справозданє кр. виділу до сеї самої справи. Справозданє було зробованє і приготавленє до печатаня вже перед соймовою сесією, однак затрутило ся і доперва після сеї події в шк. комісії відшукано сеї акт, випечатано і 27. червня роздано послан, а також приділено комісії. Мимо того проминуло чотири засіданя комісійних, поки ся справа прийшла там на дневний порядок. А іменно на засіданню 30. червня взято під обранє справозданє о народних школах, 1. липня на 6. год. вечер скликанє засіданє не відбуло ся, позаяк польске Коло скликанє на 4. год. розпочало свої наради аж о 6. год., 2. липня на 6. год. скликанє засіданє не відбуло ся, позаяк мало бути засіданє комісії аграрної, але се також не відбуло ся, 3. липня ухвалено взяти наперед зміну закона о платах учительских, що виповнило ціле засіданє, а доперва 4. липня прийнято внесенє п. Барвіньського, щоби єго внесенє взято на дневний порядок. З сего отже видно, як комісія зовсім не квапила ся, як вподобала собі методу проволіканя, практиковану вторік гр. В. Дідушицьким з таким успіхом. На вчерашнім засіданню розпочала ся розправа над внесенєм п. Барвіньського і тривала від 1/5 до 1/27., а відтак на внесенє п. Ридигера відročено дальшу розправу, позаяк деякі члени комісії були запрошені в якийсь важній справі до архиеп. Більчевського. Сегодня пополудни має відбути ся дальша розправа, а імовірно буде докінчена і справа буде поручена якомусь справоздавцеві. Може бути, що комісія ще загадає, щоб опісля над справозданєм відбула ся розправа, поки оно буде відданє до печатаня, а позаяк в слідуєчій тижні лише 4 дни остає на засіданя, які імовірно в цілости виповнить бюджетова розправа, то дуже вигідно буде і соймовій більшости і краєвому правительству вимовляти ся тим, що для справи станиславівської гімназії не було часу.

Для важности справи подаємо понизше докладне справозданє з вчерашньої розправи.

Присутні були: кн. Чарторийський, Ридигер, Томашевський, Козловський, Райський, Михаловський, проф. Яворський, Бобжанський, Целецький,

Цельський, Ротер, Крамарчик, кн. Казимир Любомирський, митроп. Целецький, архиеп. Теодорович і Барвіньський.

Райський доказував, що фреквенція в руских гімназіях не є ще так значна, щоби треба творити нові рускі гімназії, а навпаки фреквенція польских гімназій вимагає сего, щоби приступити до засновуваня нових шкіл, — що не знати, чи родичі руских учеників в Станіславові освідчили ся за рускою гімназією і будуть посилати до неї своїх синів, що в руских гімназіях молодіж доходить до здичілости, дше ненавистню до всего, що польске, а двоє руских священників просило єго перед відїздом на сойм, щоби борони Боже не ухвалено заснованя нової рускої гімназії, що учитель руских гімназій ідуць на взаводи и загорілости з учениками, виставляють Гайдамаки Шевченкові яко ідеал і на ава гайдамака нині стала почесною назвою, що деякі рускі дивниши (Галичанини) виступають явно проти руских гімназій, а т. зв. стара партія посилає своїх синів до німецької гімназії. Вносить отже, щоби Сойм поручив Раді шк. кр. скликати анкету, кетра би застановила ся над тим, як би всему тому зарадити в теперішних руских гімназіях.

Проф. Яворський указує на те, що рескрипт міністерства з марта 1901. р. в сій справі є лише замаскованю о відмовою і думає, що стан доси не змінив ся, бо нема достаточню учительских сил, які перед рескриптом, що засновуванє дальших руских гімназій є передчасне і ддятого є за тим, щоби передовсім засновувати в західній Галичці нові гімназії, позаяк єствуючі там школи надмірно переповнені і ставити резолюцію: «Сойм визнає Виділ кр., щоби з своєю предловою виступив тоді, коли правительство заявить, що є подостатком руских сил учительских і коли зарадить переповненю західних гімназій».

Целецький думає, що заснованє рускої гімназії не є ані наглою ані кончеюною потребою, позаяк число руских учеників в Станіславові є невзначне, що багато руских учеників вчащає до польских і німецьких гімназій, що уровень наукова в руских гімназіях низька, а учительські сили також не відповідають своїй задачі, класифікація дуже поблажлива і ддятого годить ся з резолюцією Яворського. В Тернополі заснованє руску гімназію в надії, що она буде злучником між рускою а польскою суспільностию і причинить ся до признаня вдяки для польської суспільности, а тимчасом она ширить ненависть до Поляків і розширяє ще ту пропасть поміж обома народностями в краю, о чім бесідник знає з дуже віродостойних жерел. Відносини міжнародні там заострили ся, руска гімназія є чинником розятрюючим, і нема ніякої поруки, що нова гімназія руска не піде в тім самім напрямі, а не в напрямі згоди. Ддятого звертає ся до провідників руских, щоби вливали передовсім на руске дивникарство, щоби не ятрили а висали миролюбиво, тоді міг би він поирати їх змаганя.

Директор Томашевський признав, що Поляки не можуть засадничо бути противні руским гімназіям, бо самі жалують ся на гнобленє за границею, однак в практиці представляє ся та справа зовсім инакше. Між Русинами є дві партії: одна українська, що уважає ідеалом самоїстїну Русь-Україну, а друга москвофільська, що змагає зілзяти ся з Росією. Але й Українці не є такі патріотичні, як би можна ду-

мати. Один єго професор Українець не хотів подавати ся до рускої гімназії, а другий не хотів обняти науки рускої мови в цілій гімназії, а просив, щоб єму половину годин виповнити грекою. Наколи Русини хотять мати гімназії, то закон дає їм можливість там, де є 25 учеників руских домагати ся паралельки. Він ставити внесенє, щоби сю справу відročити.

Президент Ради шк. кр. др. Плажек запевняє, що в короткім часі свого урядованя і особисто пересвідчив ся в акад. гімназії, бувши там при іспиті зрілости, що уровень наукова учеників і сил учительских зовсім не є гірша як в польских гімназіях. Ученики виказували дуже добру знаємість польської мови і літератури, в грецкім язичі давали дуже добрі відповіді, а так само з справозданя про іспит зрілости в Перемишлі бачить, що ученики там були зовсім добре приготавлені і наукова уровень була відповідна.

Президент виказує статистичними датами що класифікація в руских гімназіях зовсім не є так лагідна. Рада шкільна кр. звертає пильну бачність на молодіж не лише в польских але й руских гімназіях, бачить, що тепер там стирає ся молодіж українська з москвофільскою, але нема проявів спеціальної ненависти до народности польської. Всякі вибрики новоти шкільної карности у всіх школах розсліджує Рада шкільна кр. дуже докладно і винних карає. На останку подає президент статистичний виказ руских сил учительских, які осягнули кваліфікацію в реєстрі листопадовім і літнім, з чого показує ся, що приріст руских сил зовсім не остає поза приростом польских учительских сил кваліфікаційних.

Директ. Михаловський заявляє, що приглядаючись з близька рускій гімназії в Тернополі, не зробив ніяких умних помічень, однак фреквенція в руских школах є штучна. В тім згляді є між подільськими Русинами організація (бесідник не танить II), яка має довести до того, щоби кожда громада околичних повітів достарчувала найменше одного ученика до рускої гімназії і причиняла ся до єго удержаня. Так штучно викликана фреквенція не промовляє за потребою засновуваня руских гімназій, а громадженє кількох єередних шкіл по провінціальных містах впливає некорисно на поведенє молодіжи поза школою і ддятого бурмістр тернопільський був спонуканий виступити з загрозою проти вибриків молодіжи єередних шкіл. Бесідник є ддятого за творенєм єередних шкіл в містах, де таких ще нема.

Барвіньський замічає, що всі попередні бесідники запевняли, що хотять оцінювати справу чисто з річевого становища, однак всі зійшли на політичні і суспільні відносини і ддятого бесідник має право і обовязок відіовідати не лише на річеві закиди, але на всі инші. Новочасні педагоги поставили зовсім оправдану засаду, що успішна наука може відбувати ся лише в рідній мові і заддятого польска народність домагала ся заведеня польської мови не лише в єередних школах, але й в університеті. Русини стоять за сею самою засадою і ддятого домагають ся і мають повне право домагати ся, щоби і руска молодіж мала спромогу побирати науку в рідній мові. Се є також понука до внесеня, яке є предметом наради.

П. Райський каже, що фреквенція в руских гімназіях є невзначна. Справозданя Ради шк. кр. можуть перекопати, що всі дотеперішні руск

гімназій мають надмірну фреквенцію, так що не лише в низших але і у висших гімназіях треба творити рівнорядні класи, і та фреквенція росте з кожним роком. П. Міхаловський доказував, що та фреквенція штучна, але так само доведено до переповнення гімназій в Тарнові, Ряшеві і т. д., де лат. священники цілими фірами звозили селянських синів і старалися о їх удержанні коштом громад. Що там є похвальне, не може бути доганим у нас. Сил учительських недостаче не лише в руских, але й в польських гімназіях, в котрих працює багато Русинів, а коли деякі рускі учителі не радо ідуть до руских гімназій, то причина сеї прояви лежить в певних особистих обставинах, яких бесідник не хоче тут виводити. А коли часть молодіжи рускої вчащає до польських гімназій і німецької, хоч має в місци руску, то передовсім се треба відвести до сих людей, на котрих покликував п. Райський. Річ зовсім ясна, длячого они не хочуть руских шкіл, бо не знають рускої народности і мови, а раді-б розилістись в московськмі морі, і ми не завидуємо п. Райському таких союзників. Польска суспільність є національно більше свідомо від рускої, а тепер особливо проти німеччини дуже розогнена, а мимо того багато польських учеників є в німецькій гімназії, хоч мають тут три польські. Вже президент Ради шк. кр. виказав, що в руских гімназіях нема спеціальної ненависти проти Поляків, а коли п. Райський говорив о Гайдамаках Шевченка, то певно їх мусів читати, тим більше, що они вийшли в перекладі Совіньського а полеміка Горжалчинського в Совіньскім виказала ясно, що Шевченко не ідеалізує гайдамаччини і так само не може сего вважати ідеалом руска молодіж. Рівно збив президент Ради шк. докази про низьку уровень наукову руских гімназій, як і про лагідну класифікацію, а дир. Міхаловський докори п. Целецького звершені проти руск. гімназій в Тернополі. Колиб п. Целецький звивав руских провідників до усмирюваня руского дневникарства, то бесідник так само не може сего підняти ся, як не може накидувати п. Целецькому задачі, щоби усмирював «Dziennik polski» і т. п. Директор Томашевський радив нам домагати ся паралельок. Сего вже Русини пробували, однак безуспішно, а також станиславські Русини вносили таку петицію до Ради шк. кр., котра відказала їх домаганю, покликаючи ся на те, що на основі сего закона може Рада шк. лише в декотрих предметах завести руску викладну мову, а заводити в цілости належить до компетенції сойму. Русини раді би мати школи середні там, де ще нема пьнших і так свого часу робили заходи о руску гімназію в

Чорткові, тепер в Раві і Яворові. Алеж Поляки на се кажуть: nie możemy ruszczyć mieszanej ludności w Galicyi wschodniej, а коли бурмістр Тернополя не може собі ради дати з молодіжю трех середних шкіл, то що мав би сказати президент Львова або Кракова?! Бесідник застерігає собі право забрати голос в дальшій розправі.

Ректор Ридигер засадничо не є проти рускої гімназії, але міністерство просвіти вразно відмовило. Руских сил учительських можна сподівати ся хіба в протягу 10—20 літ подостатком, отже тоді можна би говорити про нові рускі школи. А позаяк сорочка близша кожуха, то Поляки мусять передовсім домагати ся нових польських шкіл, тим більше, що Русини в справі університету так ворожо виступали, Поляки кидають Русинам більше, як мають, не треба накидувати ся, позбутися чутливости, бо Русинів нічим не заспокоють, отже вносить резолюцію, щоби домагати ся утвореня кількох польських середних шкіл, а тоді також і рускої гімназії.

Митроп. Шептицький в довшій промові виказав, що річеві трудности наведені проти рускої гімназії вельми незначні, що головним мотивом проти рускої гімназії є боязнь перед ненавистію, гайдамацтвом і т. д., що вже збив президент Ради шк. кр. Ніхто з бесідників не доказав фрактами, що молодіж в руских гімназіях є гірша як в польських, протівно, в польських є більше нагоди до суперечок і ненависти, бо руский ученик може думати, що Поляк-професор его переслідує, наколи дасть ему злу цензуру. Бодай се велике питає, чи руска молодіж в польських гімназіях не виховає ся скрайнійше, як в руских, чого доказом рускі радикали, що вийшли головно в польських гімназіях. Бесідник є проти відроченя і проти скликаня анкети предкляданої п. Райським, бо Рада шк. кр. певно сповніє свій обовязок. Аргументу жадного важного проти заснованя руск. гімназії не навели бесідники, хіба лише длятого сему протівні, що розходить ся о руску гімназію. Бесідник відносить вражінє, що Поляки кажуть тепер: zrywamy z wami. Заснованє рускої гімназії не є концесія, сего не дає сойм, бо ухвалює лише резолюцію, а виконує правительство своїми фондами, а теперішня розправа робить вражінє, що Поляки стають між Русинів а правительство, щоби оно не дало Русинам гімназії. Неможна казати, щоби сего, що зроблено, було досить, руский парід не має ще заспокоєних своїх культурних потреб, а таке становище, що сорочка близша як кожух, є невідповідне, бо тут розходить ся о справу краю а не лише Поляків.

Потім засіданє відрочено. — Нині засіданє дальше о 5. год. вечером.

Як довідуємо ся, польські клуби постановили справу рускої гімназії відрочити, се значить, справити похорон внесеному п. Барвіньського і Виділу кр.

З польської праси.

Про сецесію Русинів, а властиво про заповіданє єї пос. Богачевским пише „Przegląd“ в етаті „Na fałszywej drodze“: «Хоробливою проявою є тактика т. з. сецесій, яку менше більше від року приміняють рускі політики, очевидно без найменшого пожитку для рускої справи. В зимі заінсценовано сецесію руских академиків з університету, вчєра покинули рускі послї демонстраційно буковинський сойм, а і в нашім соймі знова відай прозябає серед руских послів гадка урядженя нової сецесії. Так бодай виходить з заяви руского посла о. Богачевского, який заповів, що коли сойм приступить до наград над законом про рентові оселі, в такім разі Русини ухилять ся від дальшого уділу в его працях. Отже — після гадки „Przeglądu“ — така метода добивати ся о свої постулати є пронашою і не може довести до ціли, бо ж прецінь жадне здорове тіло парламентарне не може допустити до того, аби засада liberum veto(?) розпаношила ся в нїм і щоби меншість накидувала(!) свою волю більшости. Коли Русини мають які річеві заміти против закона о рентових оселях, то можуть поборювати его в комісії, в повній палаті а з певностію справедливї їх жаданя будуть узгляднені(!), але демонстраційними сецесіями ані ухваленя сего закона не ударемнять, ані також не причинять ся до его зміни! Знаємо, що деякі рускі послї лише нехїтно беруть участь(?) з тих демонстраціях і чинять се під натиском егзальтованих елементів, які у Русинів беруть гору... нехайже рускі політики менше оглядають ся на ті буйні, егзальтовані елементи, а кермують ся лише розвагою і думкою про будучність». На єї «привязні» ради „Przeglądu“ відповімо пословицею: «Гарний панський кожух, та на нас шитий!»

Каналія „ze sfer ruskich“ в Dzienniku polsk-im пише: «Руска праса триумфує. Безнастанні під'юджуваня(!) по письмах і писемках, безнастанне підбурюванє(!) по вічах і довірочних зборах, видали вже свій овоч. Хлопи наслухали ся від ріжних агітаторів повно очернюючих(!) закидів про визиск, якого немов то(!)

ЮРИЙ КМИТ.

На термін.

(Конець).

Телеграма з Ліска до Андрія Шрама — 1. липня 1894.

Приїзди, син безнадійно хорий — Юлія.

Чортова Скала
27. липня 1894.

Дорога Мамо!

Дуже перепрашаю Вас, що так довго не писала я нічого, але не дивуйте ся! — Я цілу дорогу їхала в сварці та плачу. Все кричав до мене: «Ти вбила мені дитину. Непослух-підметив ся на тобі і мені. Доріж, добий мене!» Я втихомирювала його й розраджувала. Але де там! Город застала я зарослий по вуха, велике нехлюйство в хаті! я вже четвертий день чогось слаба, ледво ходжу... Чи Мамунця здорові? Мільця? Лугові? Мінї до того всього вкрали, тільки що приїхала я, три кусні солонини, вартости сім золотих. А хто винен? жінка. За моїм дорогим синочком не можу

успокоїти ся; дуже мінї тяжко на серці; що ночі спить ся мінї дуже бридко, а пробудивши ся з такого сну не памятаю нічого, що дїєть ся зі мною? Бачу немов на яві, як лікарі стоять над ним, а воно мучить ся, роцпає собою, корчі підмітують ним, пищать дико, мелькає язичком, перебирає скоро. Всьо як тоді було. Уста спалені, викривлені від болю, очи запалі. Бачу, як лікарі вливають лікарства. А я кричу несамовито: Сину мій, дитинко моя! За що ти так дуже мучиш ся? За що терниш? Що ти кому заподїяв? Що завинив? І з тим криком буджу ся. Всьо лізе мені на память. Ніколи не можу розвизати кінця, ні початку. Не знаю, що зі мною буде?

А тепер, Мамо, пишу Вам найважнійшу річ: між нами дуже великі гризоти. Одного дня не було без гризоти і сварки, від коли я приїхала. Страшно гризе мене; говорить, що не дасть мінї їсти нічого і змусить мене, аби я пішла собі від нього. Кілька разів хотів мене бити, останніми словами лає мене і лише бє та пре на се, аби я забрала ся. Се, що він хоче сепарації, говорять мені на день по кілька разів, а тепер останні три дні говорить заєдно, що їде до адвоката і зробить конець, бігмаєть

ся й закликаєть ся, що правду каже. Я в тій рознуці вибрала ся до панї Розмаринової. Вона почала де-що оповідати за свого чоловіка, а тоді я стала розказувати їй за своє вєщастє. Питаю ся її, що робити? Вона сказала на се, що в кождім подружю є ріжні вєщастя — більші і менші, але є всюди. Казала, хоть я знаю, що грїшила, що подружє не може походити від Бога, лише від чорта. Стілько поганї, вської мізерії не міг би, каже, Бог зсилати на звязаних людей; се все чортівська справа. Звязати звязуть, але чому не розвизуть? Лише кажуть смажати ся на розжарених вуглях терпінь і катовань. Мусиш, а як годі? Колиб єї, що хочуть женити ся, знали докладно, яким гараздом є подружє, то відвєкувались би руками й ногами жінки й чоловіка. Пекло закрите перед людьми. Ніхто не зідре попереду заслона...

Для людського ока, для опіївудять, консервують ріжні скандали, страхають ся розкрити чорну книгу перед свїтом. Хай котрий прочитає сам з неї... А може люди, як єї нетлі до свїтла, лізуть у подружє по смерть, по отрую. Вона наговорила ся ріжного: сказала мені, що він мусить давати децо для мене на жите; говорю, що без дитини

не піду, бо я збожеволїла би. Розмаринова заявила, що і дитину мусить мінї присудити, бо се дївчина; говорять: що будете журити ся? Чи ви без нього не будете жити? Перехрестїть ся і їдїть. Бідна плакала з моєї недолї. Говорила, аби я нічого не зачинала. Хай він уперед їде до адвоката і починає, що хоче, а ви заждїть, аж дадуть вам знати, тоді будете робити своє. Одиначе я на неї не спускаю ся, але пишу до Вас, бо може вона добре не знає, а я могла-б вийти на тім дуже зле. Тому то прошу Вас, Мамо, і благаю, коли любите мене, не пускайте сього собі в ігранку, бо то не жарт. Оповіжте се все Луговому і хай буде так добрий, хай порадить, що з тим робити? Чи хай він їде в перед до адвоката? чи я маю їхати? чи дитину присудять мінї і кілько пенсвї можуть присудити? А знову коли він піде скорше до адвоката, аби не говорили опісля на мене люди: як ти була би добра, то не ходив би він по судах... Колиб се мало вийти мінї на ганьбу, то може я пішла би вперед? Мамунцю дорогенькі, колиб Луговий не хотів нічого сказати, то їдьте зараз до адвоката, тільки до якого доброго, порадьте ся про все, та зараз відпишіть мінї, бо я дуже гриву ся; майте надомною милосер-

допускає ся на них шляхта і розпочали громадно домагати ся більшої заплати і не вдаючи ся в жадні угодові пертракції(!), здержують ся від роботи по дворах». Далше ся каналія денунціє люстратора «Просвіти» в гусятинь-скім п. Петрицького, що він під покришкою люстрования читалень підготовляє масовий страйк, та запитує розстріленими буквами, «чи може «Просвіта» на оплачене такого люстратора зажаде від сойму субвенції?»

Відтак падає над урядниками «Дністра», яким стане ся кривда через те, що б. редактори «Діла» п. Белєви хотять дати «синекуру» в сім товаристві. Нехай би ось каналія влізла в таку синекуру в «Дністрі», то пізнала-б тоді, що против неї підла писанина каналії в «Dziennik-u» є архисинекурою. А що каналія лише за легким хлібом гонить, хотій би набути і най-підлійшим способом, про се свідчить зараз слідуєчий уступ, де каналія пропонує: «Понеже агітація серед руского населеня прибирає чим раз ширші розміри, на чім очевидно найгірше виходить темний і непросвічений руский хлоц, тому було би вказаням, щоби краввій виділ, порозумівши ся в чесними та інтелігентними Руснями (читай: каналіями — Ред.), постарав ся о заложєне такого руского товариства, яке би брошурками, закладанєм читалень, уряджуванєм відчитів і т. и. старало ся о ширєне просвіти межи руским людом, але правдивої просвіти, а не такої, якою єго дотепер кормить «Просвіта». Субвенцію, виплачувану дотепер для «Просвіти», можна би признати для такого товариства, а тоді агітаційна господарка тамтоті не потревала би довго, а краввій виділ і сойм дали би один доказ більше, що добро руского народа не є єму рівнодушним, як се при кожній нагоді голосять рускі агітатори».

Руска пожарна сторожа.

Попис пожарних інструкторів, виобразованих нашим «Соколом», відбув ся вчєра пополудни в міській пожарни при площі Стрілецькій. Пописуючі ся інструктори під проводом управителів курсу п. Антона Щєрбовського, секретаря краввого «Союза сторожей огневих» і п. Іляріона Елієсевича, містоначальника міської сторожи пожарної у Львові, представили зібраній публиці способи гашєня пожару даху селянської хати, огню пивничного, поверхового огню комватового, а вкінци дахового пожару двоповерхової камениці. Заразом представили наші пожарники способи спусканя зімлілих осіб з виспих поверхів, як також задемонстрували спосіб спусканя

ся з високого даху за помічю линви і пояса ратункового.

Всі вирави наступали одні по других скоро і точно, причім кожний з присутних міг легко замітити велику справність пожарників в володіню так малою як і великою сикавкою, а також короткими і складаними двоповерховими драбинами, по котрих ступали сьміло і певно. Найцікавішою була послідна точка програми, а іменно демонстрація гашєня огню дахового на двоповерховій камениці. Ту показали ся в цілій повній оводі щирої праці пп. Щєрбовського і Елієсевича. Небезпечні і дуже трудні способи вхожденя на високі будинки і дахи при помочи однорамєнних драбин завішєних з вікон на вні будинку, як і при помочи помосту і малої драбинки, завішєних над пропастию з вікна друго-го поверха, виконано з цілою бравурою і охотою, котра каже догадуватись, що учасники присвоєну собі штуку полюбили і в наслідок сєго дальше єї стануть розповсюджувати. Так само і ті, що працювали при великій сикавці, як і при ланцуху воднім, заслугоють на похвалу задля точного і скорого, а мимо того спокійного і зі сьвідомостию ціли виконаня своєї задачі.

Виповіджена начальником сторожи міста Львова п. Правном перед фронтом пожарників похвала, була цілком заслужєна, а слова єго, накликаючи до завзятої борби з огнем — нищителем людского майна, повинні собі наші пожарники глибоко в серци записати і накликувати нарід до засновуваня скрізь по краю сторожий пожарних під єгідою нашого «Сокола», котрий на кожнім кроці своєї діяльности дає докази, що задачу свою розуміє і мимо слабого на разі попертя суспільности, працю свою сповняє точно і спокійно, але певно і без цофаня ся назад. На промову п. Правна відповів голова «Сокола» п. Будзиновский подякою для «Союза сторожей огневих» за згоду на перевєдєне власне що покінченого курсу, як також начальництву сторожи огневої міста Львова за пряхильне становище, яке заняло в тій справі. Особливо горячо подякував п. Будзиновский управителеви курсу п. Щєрбовському, котрий як Поляк, не тільки що приняв участь в управі курсу, але надто повну мозолу працю свою провєдив цілком безкорисно. Рівну подяку висказав бесідник п. Елієсевичови, котрий мимо сильного обтяженя працею свого уряду, працював рівнож безкорисно з цілим замилуванєм, щоби лише єго ученики змогли всі трудности побідити і показатись добрими і практичними пожарникам. Вкінци вівзав п. Будзиновский всіх інструкторів до праці для добра народа і краю.

По пописі відбулись обєорини ратункових пожарних уряджень при сторожи огневої львівської, причім учасники курсу, як і добірна публика — серед котрої замітилисьмо посла О. Богачєвского, проф. Цєглиньского, дир. Мороза, проф. Алієкевича, п. Золотовского і пнших, — мали нагоду видіти і подивляти незвичайну і майже надлюдську скорість в пригєтовленю до виїзду цілого табору пожарного, складаючого ся з сикавки, бочковоза і воза ратункового. На даний іменно начальником п. Правном розказ, почали всі двері і брами при помочи автоматичних приладів отвиратись і усувати, а находячі ся в сусідних комнатах особи і коні явили ся як зпід землі, щоби в протягу не більше як пів минути — отже в протягу 30 секунд — заложити три пари коний і в числі 12 осіб-пожарників і коминярів — заняти свої місця в повнім ринштунку огневім, готові до виїзду. Дійсно при таким начальнику як п. Правн і єго заступники пп. Елієсевич і Золотовский, може Львів спокійно спати!

В цілі пізнаня ріжних системів сикавок, удалсь відтак учасники курсу до магазинів «Бюра Торговельного» при ул. Косцюшка ч. 4, де управитель тих магазинів п. Байгер давє всі потрібні поясненя так що-до всіх сикавок, як і пнших приладів пожарничих. Вкінци удали ся учасники до «Сокола», щоби вислухати послідного викладу д-ра мед. Грабовского о першій помочи при ушкожденю тіла і перевєсти практичні вирави в приміюваню штучного віддыханя і масажу серця. Виклад свій покінчив др. Грабовский завязвом до слухачів, щоби стерегли життя всіх своїх співгорожан і старались всіма своїми силами кожного занєдужавшого чоловіка як найенєргічійше ратувати, бо житє кожного чоловіка належить не тільки до него самого, але також до цілого народу, а смерть єго є стратою не тільки для єго родини і громади, але дуже часто принєсти може необчислимую шкоду цілій суспільности. Вкінци п. Будзиновский, зложивши горячу подяку п. д-рови Грабовскому за єго трудну а безкорисну працю, замкнув перший курс пожарництва при «Соколі» у Львові.

Пора відновити передплату!

Н О В И Н К И.

— Калєндар. В неділю: гр.-кат. Агриппини; рим.-кат. Ісаїї. — В понєділок: гр.-кат. Родєство Йоана Крєст.; — рим.-кат. Йоана дукл. — Ві вторник: гр.-кат. Фєвронїї; рим.-кат. Елі-

дє. Знають Мамунця, як Бога люблю, так терплю вже, що в моїй силі; так буде шукати, так буде книрати, доки не пічне якої сварки. Робить се по кілька разів денно. Я ще з одного не виплачу ся, а вже другє в. Гадаю так, коли піду собі від него, то може-б ми мешкали разом в якім більшій місті, дешєвше коштувало би нас разом; трохи мала-б я пенсії від него, трохи шила що і якось давала-б собі раду. А слуга говорить, що за жадну ціну сьвіта не полишила ся би з ним, каже, що вже досить її палоточив, як мене не було в дома. Конче просить, аби я взяла її з собою, толи відїду. Вона буде й за меншу платню, лише аби була при мені, а вона не є дуже зла, добра дівчина — не можу нічого злого сказати на неї, крім того, що нехарва трохи. Оля здорова, весєла; ключє вправно: мамо.

Кінчу, бо замкнув почту. Жду як найшвидшої відновиди. До него нема вже що говорити, бо він зараз каже: твоя мама «варятка» і ціла твоя родина божевільна. Мамо, не журить ся й не гривить ся, бо се не допоможе нічого. Така вже моя доля. За адвоката зверну Мамунці гроші.

Цілую руді дорогої Мамунці і всіх цілую сердєчно — Юлія.

Чортова Скала 25. IX. 1894.

Дорога Мамо!

Я отримала лист від Мамунці, та довго не відписувала нічого. В тих безмежних гривотах не можу взяти ся до писаня; так само не відписала я на лист Мільці і тїтки. Я зволїкала з дня-на-день; гадала, чєй буде ліше; не хотїла я наробляти Мамі жури. Але тепєр бачу, що шкода всього мого заходу; він як скажений звїр, бє мене, ходжу зі снцями немов яка вудичниця, шкєлює мене останніми словами перед служницєю і все каже: забирай ся від мене, бо викану тебе; говорить, що коли-небудь звяже мене шнурями й добре набє, а відтак виженє. От таке то житє маю я з моїм чоловіком! Сього вже мені за богато — робить, що хочете, я не буду з ним жити. Ви самі, Мамо, не будете потягати на таке житє, коли тільки маєте милосердє надо мною. Тут лише гриви, проклони, а ніякої користи. Ой зле, зле, що я не маю ніякого талану в руках; я вже давно була би зрєбила з ним порядок, а так — Учїть Мільцю, учїть, нехай покінчить шко-

ли, аби мала свій кусник хліба в руках, а тоді може віддавати ся. Для мене вже всьо за пізно!

Посилаю Мамунці щадничу книжочку, аби Ви прислали мені на дорогу. Маю сім золотих довгу у Бергєра, черевики подерті, не маю навіть чим приодїти ся, потрібно найменше шість зол., а тепєр дорога; я беру всі мої річи та всьо пакою у великий куфєр, ліжка не беру. Не знаю, як надати на залїзницю сєй куфєр і де його відєслати, чи до Мамі, чи до тїтки? Може я найду яке місце. Прощу не барити ся з присилкою грошій, зробить се найшвидше. Гадаю, що трицять п'ять ринєських вистанє? Коли і Мама вважали-б, що сього за мало, то прощу виїняти більше. Я не хотїла би шастати, тільки всєго крейцаря маю на найтяжчу годину, в якій недузї. Прощу мені як найскорше відписати: як вислати куфєр і де? Чи Мамунця адорові? Мільця? Лугові? Цілую руді Мамунці —

Юлія.

Чортова Скала 6. X. 1894.

Дорога Мамо!

Лист і гроші отримала я. Правдоподібно виїду до Вас рано в четвєр на другий тиждєнь. Пишу до Мамунці про дуже прикру річ. Ан-

дрїй не хоче мені дати нічого, крім куфєра і річий до вбирания. Не хоче дати ні одної подушки, ні постелі, ні футра, ні машини, ні корови. Говорить, що на се має дитину і се все полишає для дитини. Радять мені, аби я викрала машину; радять, щоб лишити верх з машини там, де стоїть, тільки саму машину упакувати добре і дати до куфєра. Що мама скажуть на се? Дораджують мені, аби я взяла зі свого ліжка подушки, а на місце наухала яких-небудь лахів... Чи зробити се?? Бою ся футро брати, аби не вбив мене. Воно висить у сїнях. Відписувати на се не будуть мати Мамунця часу, тому то нехай Мамунця прочитають лист і нехай зараз затєлеграфують до мене сими словами: Зрєби так, коли годите ся, аби я викрала річи; коли знову Мама не хочуть, то прощу затєлеграфувати: не рєби так. Я вже буду розуміти, що значить се. Прощу зробити се як найшвидше, бо я хочу пакувати.

Цілую руді Мамунці — Юлія.

На сім уривають ся листи. Андрїй і Юлія розїшли ся. Істория женитьби на термін покінчена.

савети. — В середу: гр.-кат. Давида препод.; рим.-кат. Анатолія.

— У ВПр. Митрополита Шептицького відбув ся в четвер обід, на який були запрошені послі: Барабаш, Барвінський, Богачевський, Глиджук, Гурик, Король і Старух, крилошани капітули, о. Попель з Довгополя і артист-маляр Макаревич.

— П-на Сальомеа Крушельниця мала дати у Львові концерт і в тій цілі віднесла ся була до проф. В. Шухевича яко до голови «Львівського Бояна», о співучасть сего товариства в концерті. Однак вчора проф. Шухевич одержав від п-ни Крушельницкої телеграму, в якій доносить, що з причини умученя і недуги не буде сьвітати на концерті; тим самим концерт не відбуде ся.

— Перше рукоположене кандидатів львівської архієпархії відбуде ся дня 13. липня с. р. До рукоположеня будуть приуцнені ті кандидати, що вчасно перед тим зголосять ся, предложивши потрібні документи, як то посвідчене староства дотично звязи військової, сьвідцтво убожества, потвержене староством, сьвідцтво моральности, а евентуально і сьвідцтво вінчаня, як і всі сьвідцтва укінчених студій.

— Рільничі страйки в селах львівського повіта покінчили ся побідою страйкуючих, бо підвищено їм денну платню. В Глуховичах, де платили жінкам 20 кр. а мушчинам 40 кр., тепер платять 30 і 60 кр. В Дмитровичах замість 15 до 20 і 35 до 40 кр. платять тепер 30 і 60 кр. В Гаях замість первісної платні 20 до 25 і 30 до 40 кр. платять 30 і 60 до 70 кр., а в Чижках, Підгірцях і Давидові підвищено платню без страйку. Сі ціни означені лише на час сїнокосів і жнив за 12-годинну працю.

«Przedświt» доносить, що страйк рільничих робітників має вибухнути в Ляшках мурованих, если властитель двора п. Стойовский не віднесе платні.

— Іспит зрілости в німецькій гімназії у Львові відбув ся під проводом інспектора краєвого Ем. Дворського в часі від 27. до 30. червня. До іспиту приступило 40 публичних учеників і 9 приватистів. З публичних вдержали іспит 5 з відзначаючим, 20 з добрим успіхом, а 5 дістали поправку; з приватистів 4 здало іспит, а 5 дістало поправку. З Русинів адали іспит публич-

ні абітурієнти: Харкевич, Площанський і Глушкевич.

— Деканом філософського відділу львівського університету на рік 1902/3 вибрано д-ра Яна Болос Антоневича, професора історії новітньої штуки.

— Кардинал Пузина а ґрунвальдські обходи. З Кракова доносять, що кс. кардинал Пузина заборонив відправляти богослуженя в роковини побіди під Ґрунвальдом і заявив комітетови, що не дозволить на окрасу вінцями гробівця Вол. Ягайли на Вавели.

— Потоцким не веде ся. З Парижа доносять, що в мешканю ґр. Потоцкого (котрого?) вибухнув вчора огонь і наробив шкоди на близько мільон франків. Ґр. Потоцкого нема під сью пороу в Парижі, тому годі точно обчислити шкоду.

Краєвий Сойм.

(Докінчене вчорашнього засіданя).

Сойм прийняв дальше внесенє з візванєм правительства, щоби як найскорше, в законодавній дорозі означило докладно границі порученого обсягу діланя громад і їх винагородженя за се. Після полагодженя кількох менших справ, пос. Вл. Чайковський вносить нагле внесенє на запомогу від граду в Перемишлянщині. Між внесенями і інтерпеляціями, відчитаними на вчорашнім засіданю, находить ся:

Інтерпеляция о. митр. Шептицького

в справі виточеня процесів 60 селянам в Жабю зарядом Скарбківської фундації в Жабю; пос. Короля в справі громадских виборів в Делятиві; пос. Богачевського в справі громадских виборів в Олеші; пос. Барвінського в справі накинєня громадского писаря в Бріданиї; пос. Гурика в справі будови школи в Бзуполи; пос. Шведа за заведенєм IV класи на залізницях; пос. Тарнавського в справі основа-

ня реальної школи в Перемишлі і в справі оподаткованя товариств обезпечєнь від огню; пос. Шеця в справі будови гімназії в Бережанах.

Засіданє з суботи дня 5. липня.

По відісланю петиції до краєвого відділу та предложєня про лісову школу до комісії краєвого господарства і о доповняючїм виборі до водної комісії пос. Ґорайского, пос. Стапінський інтерпелює, чому в стенографічних записках нема єго мотивованя до мальборского внесеня.

Дальші внесеня.

Мотивують свої внесеня: пос. Ротер в справі шкільної реформи; пос. Юрпій ґр. Баворовський в справі реформи закона про побір і примусове стяганє податків; пос. Мерунович в справі законного уреґульованя еміґрації. Внесеня переказано комісіям.

Публичне здоровлє.

Сойм прийняв відтак до відомости справозданє V департ. краєвого відділу і внесеня санітарної комісії о візванє правительства причинити ся до будови заведеня для положищ в Кракові, 2 акушерских шкіл в Галичині, кількох шпиталів та доповненя бракууючих кафедр і клінік на лікарским відділі у Львові; також візвано краєвий відділ, щоби урядив санітарну анкету. Год. 1., засіданє трєває дальше.

Телеґрами.

Льондон, 5. липня. Стан здоровля англійского короля поліпшає ся з кожним днем. Лікарі дозволили недужому пересиджувати по кілька годин денно на нарочно зробленім для него фотелю. Лише найблизша родина може відвідувати короля, аби бесїдою єго не ослаблювати.

Відень, 5. липня. З Пешту доносять, що дальші угодові переговори будуть відбувати ся аж в половині серння.

Фалькнів, 5. липня. В копальні Давида Штарка застрайкувало 800 ямарів.

Надісланє.

Водолічничє заведєнє і пенсіонат „КІСЕЛЬКА“ (Львів)

отворений цілий рік приймає хорих на побут в пенсіонаті і до ліченя амбулаторійного. — Всяких пояснєнь уділяє управитель заведеня

Др. Едмунд Ковальський доцент гідротерапії на львівскім університеті. (7—10)

Льоси на сплати місячні в правом до виграних по зложєню першої рати поручає банковий дїм Шцї і Хаєс (Schütz i Chajes) у Львові пл. Марийскї ч. 7. Купно і продажє ефектів, льосів і монет. Виплата купонів. Безплатна ревізія льосів і ефектів. Проспекти висилає ся оплатно. 6(12—50)

Найдешевші, трєвалі КЕРНИЧНІ ПОМПИ

як також помпи всякого рода і до кожної цілі, рури, трєвалі мотори вітрові, водопроводи будувє перше моравске заведєнє для водопроводів і помп Ант. Кунц ц. і к. надворний доставець в Mährisch-Weiskirchen. 8(12—24).

COLOSSEUM Ernesta Thorna
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сєнішна
Найславнійша програма!
від 1. до 16. липня 1902.

При співучасті військової музики 80. п. п.

- 1) Марш.
- 2) Увертура.
- 3) Les 4 Colbergs, молодєнські артисти.
- 4) The Romeo, японський акт фантастичний з групою какаду.
- 5) Сестри Marigold, англійські співачки і тансерки.
- 6) Albino & Lydia, гімнастика на електричній лірі.
- 7) Орхестра. Реклямограф.
- 8) Mira-Mare Fontaine-Feerie, серпентиний танець серед моря водограїв.
- 9) Музика.
- 10) Nadrage, комічний черево-бесїдник.
- 11) Братя Zenary, сальонові акробати.
- 12) Американський біоскоп.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєнє. В недїлю і сьвята два представлєнє. Що пятниці High Life представлєнє. Білєти вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Начерни
Олекси Кузьми
I. том

можна набувати в Ставропільській Книгарні у Львові по ціні 2 К за гарно оправл. примірник. (з почт. пересл. о 45 сот. більше).

Всілякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папєри

вишлачує без потрученя провізії або коптів

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного.

Унтертеменауска фабрика виробів з глини
ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА
Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:

плити кафєлі і мозайкові, признані яко найліпшої якості, о річи її продукції 10 мільонів плит; дальше: намінні рури і поливані цєгли, рури до дренаваня, фальцовані дахівни, поливані і неполивані плити стїни; дахівни цинковані. Ілюстровані цїнини даром і оплатно. Число робітників 700.

8(4—24)

Читайте!
Читайте!

Новє виданє Ґєрвів ТАРАСА ШВЄЧЕНКА

коштує лише 2 корони

Товариство „Просьвіта“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Ґєрвів Тараса Швєченка, видано сими днями найдешевній збірник сїх творів п. з. „ПОЕЗИИ Т. ШВЄЧЕНКА“. Книжка, опраделєна в полотню в золочєннєм вїтїскам, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір велїдовий, формат на взір європейських клєнєк, сторін 698.

При заморєнню 10 прим. даємо 10% опу-сту. Вислєває ся тільки за надісланєм 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“** у **Львові** (Ринок ч. 10).